



# Min. mislykkede debut



Er det virkelig mulig å få servert en lekkerbisen av en lav og mørk herremann og takke nei? Kjærragårdens Go'Gutt er en hannhund av skikkelig kaliber med utmerkelse på jakt og utstilling, samt gode manerer, men Thelma satte seg bokstavelig talt på bakbeina.

**DE FLESTE AV OSS** på to ben har vel opplevd en mislykket paring eller to, men at hunder ikke får det til, den tanken har aldri slått meg. Ei heller at jeg som hundeeier ville få prestasjonsangst og bli svett av å pare bikkja.

Blåøyd og blond som jeg er, var jeg overbevist om at husets rødhårete tise var både frisinnnet og åpen for et lettvtint nummer når alt var tilrettelagt. Her hadde jeg sett for meg nye jakthunder i heimen etter en rask kopp kaffe hos hannhundeieren, mens hundene gjorde sitt. Jeg hadde aldri hørt noen snakke om mislykkede paringer og har tydeligvis hoppet over kapittelet i boka, så jeg var helt uforberedt på det som ventet.

**Kaffeselskap uten noe attåt.** Hele familien har vært engasjert i all verdens aktiviteter før dette nummeret skulle finne sted. Veterinærbesøk, snekring av valpekasse og hjemmeside, telefoner i øst og vest har engasjert oss i fritiden. Og naturlig nok har vi fyrt oss opp og gledet oss veldig til å få valper i huset. Om-

til side, tiden er inne og hannhunden veldig god på forspill, men når det kommer til det essensielle, forandrer tispene seg til en pitbull i kamp. Vi prøver i flere dager, men litervis av kaffe senere må vi bare konstantere at dette var skikkelig mislykket.

*«Halen går til side, tiden er inne og hannhunden veldig god på forspill, men når det kommer til det essensielle, forandrer tispene seg til en pitbull i kamp.»*

sider var tiden inne og med friskt mot dro vi på herrebesøk. Kaffen var god og eierne veldig hyggelige, men det som skulle være attåt uteble. Thelma nekter å pare seg. Halen går

**Tvang eller prøverør.** Ettersom vi var helt grønne på dette området, tok vi selvfølgelig noen telefoner underveis til oppdrettere og veterinærer med god greie på temaet og ble





**STAKKARS GO'GUTT!** Endelig en sjanse til å få brukt litt krutt i pungen, men så er hun bare en Luremus...



beroliget med at dette faktisk skjer ganske ofte. Jeg kunne skrevet en hel bok med alle de morsomme historiene vi har fått servert. For en mislykket paringsassistent var det med fryd jeg hørte om Gordonsettertispa som var så jomfruelig at det måtte gjøres hos veterinæren. I følge veterinæren er det en smal sak å tømme hannhunden for sæd. Det gjøres ved å klemme litt godt rundt avlsredskapen hans og vips så har du et reagensrør med potensielle viltre valper. Verre var det å få stimulert tispa til å ta imot dosen. Eierne måtte da egenhendig stimulere kjertlene inne i tispa for at det skulle bli klart til å ta i mot hannens sæd. Det er slike folk, som virkelig kan ta i et tak, som burde fått Oppdretterpris i GULL!

Noen snakker om at enkelte hunder er veldig kresne og at kjemien må stemme, mens andre har brukt munnbind på tispa og fysisk tvunget frem en paring. Mine illusjoner om at

kjærlighet er det grunnleggende for et godt sexliv er fullstendig døde på vegne av våre firbente venner. Her er det teknikk, tvang og timing som teller. Jeg er personlig i mot å tvinge frem en paring, men det er mulig jeg må fire litt på mine prinsipper hvis det skal bli valper i huset, eller finne en hannhund som tispes tenner på? Jobben som paringsassistent hadde jeg aldri tatt hvis jeg visste hva det gikk ut på. Det kunne jo vært fristende å heller oppsøke veterinæren, men hunder som ikke tidligere har parett seg naturlig bør ikke insemineres. En mager trøst er det at alle sier det går bedre bare de har debutert. Da knipes det ikke på noe lenger. Men det må jo debuteres først, da.

**Tjuvparing.** Det slår meg at det finnes mange rare skapninger som er kommet til verden etter en såkalt tjuvparing. Det fremstår jo noe

underlig at hunder overhodet klarer å pare seg på egenhånd etter alt plunderet vi har hatt og som vi har fått høre om. Men på den annen side er det kanskje nettopp uten et tobeint publikum at de nyter sexlivets gleder. Jeg ville heller ikke satt veldig stor pris på at et kaffeselskap bestående av foreldre og svigers skulle følge med på min seksuelle debut.

Min redsel for tjuvparinger er uansett blitt svært redusert. En gammel engelsksetter bosetter seg utenfor huset vårt hver løpetid. Han er så stiv i bakbeina at han ikke rekker ned med godsakene sine. Jeg tror nå at det er liten fare forbundet med at han vrikker seg rundt med hoftebevegelser åla Elvis i hagen, selv om jeg har observert at dachsen har tatt trappen i bruk for at han skal slippe til. Hun er bare en luremus og vil neppe gjøre noe så uanstendig, så gammeldachs som hun er! Eller er det slik at kjemien teller og at dachsen rett og slett

## Valpererekorder

I 2005 fikk den engelske mastiffen Tia verdens største kull med hele 24 valper. Valpene ble født ved keisersnitt og 20 av valpene fikk vokse opp. En valp er verdt rundt 12 000 kroner, med andre ord ca. 240 000 kroner totalt som eierne Damian Ward og Anne Kellegher forhåpentligvis kjøpte seg en velfortjent ferie for!

St. Bernhardshunden Madonna fra Tretten i Gudbrandsdalen nedkom i 2001 med 19 valper! Storpuddelen Enya fra Arneberg fikk 15 valper i februar noe som er Norgesrekord for denne rasen.

*Storpuddelen Enya med alle sine smårollinger.*



FOTO: HENNING JENSEN

# HUNDEN Den vanskelige paringen

FOTO: RAYMOND BRÄTEN, KENNEL KOKOPPELLI



**DRØMMEN SOM BRAST:** Drømmen om valper brast denne gangen, men vi får prøve igjen.

foretrekker langbeinte, blonde kjekkaser? Vi har vært velsignet med en drivende fuglehund i form av en irsksetter tidligere og har ikke noe ønske om en like allsidig jakthund på ny. Vi får håpe hun tar til vettet neste gang og skjønner at det er de mørke, korte herremennene som vil gi de beste resultatene.

**God oppdragelse.** Vi har fått hyggelig nytt fra stakkars Go´Gutt som ble lurt og heldigvis har det vært en svensk tjei på besøk. Hun var litt lettere på tråden og paringen gikk i boks. Det kan jo være godt å ha øvd litt hvis vi kommer på besøk igjen med «Luremusa».



Men tross alt, med en tenåringsdatter i huset er det godt å vite at oppdragelsen er upåklagelig. Dessuten kommer det en ny løpetid og vi har ikke mistet motet. Nå vet jeg bestemt at en dreven hundeparer skal være med når vi prøver igjen neste år!

**Lesestoff.** For mer informasjon anbefales boken «VALPING drektighet, fødsel og valpestell» av Anne L. Buvik og Tove Solberg, som tar for seg alt fra paring til salg av valper og hjelper deg med utfordringer og planlegging gjennom hele prosessen.

## Før du parer tispene:

Følg NKKs etiske retningslinjer for avl og oppdrett og ta kontakt med hundeklubben din. Der er det et avlsråd som kan svare på spørsmål og fortelle deg hvilke ting du bør gjøre i forkant av en paring. Ønsker du å ha flere kull og registrere en kennel tar dette ofte mange måneder, så vær ute i god tid. Vi rygggrøtget og øyelyste dachsen da det var anbefalt av avlsrådet å gjøre på denne rasen. I tillegg fikk vi god hjelp av oppdretter og avlsrådet til å finne en passende hannhund. Du finner alle jakt-hundklubbene på [www.JEGER.no](http://www.JEGER.no) eller [www.NKK.no](http://www.NKK.no).

**Sjekk innavlsgrad med fiktiv stamtavle.** Er du medlem av en hundeklubb, kan du registrere deg og få tilgang til denne tjenesten hos Norsk Kennel Klub. Registrer deg og logg inn på [www.dogweb.no](http://www.dogweb.no). Her får du direkte tilgang til NKKs database og kan lage en fiktiv stamtavle og sjekke innavlsgrad mellom hundene som du skal pare. NKK har i første omgang valgt å publisere en beregnet innavlsgrad på hver enkelt hund i databasen samt at systemet beregner innavlsgraden på en fiktiv stamtavle for tispene og hannhunden du ønsker å pare. Et supert verktøy som anbefales alle som ønsker å ha ett eller flere kull.

Ellers finner du en informativ artikkelserie om oppdrett skrevet av NKKs veterinær fagsjef Astrid Indrebø finner du på [www.nkk.no](http://www.nkk.no) under avl, oppdrett og helse. ■

## Topp 20-listen

Et kull vakre irsksettere som innehar syvendeplassen på listen.



### Oversikt over antall jakthundvalper registrert i NKK 2007

Golden retriever .....	1015	Dachshund langhåret .....	243
Norsk elghund grå .....	957	Finsk støver .....	242
Gordon setter .....	766	Engelsk springer spaniel .....	218
Engelsk setter .....	765	Dachshund korthåret .....	218
Labrador retriever .....	706	Drever .....	207
Dachshund strihåret .....	462	Pointer .....	203
Irsk setter .....	457	Vorstehhund strihåret .....	181
Flatcoated retriever .....	401	Japansk spisshund .....	173
Jämthund .....	279	Norsk elghund sort .....	156
Beagle .....	277	Dunker .....	131
Vorstehhund korthåret .....	248	Breton .....	115

## Fem tips for en vellykket paring

fra Norges Veterinærhøgskole, Reproduksjonsavd. ved Førsteamanuensis Anette Krogenæs

**Vær sikker på at du parer på rett tidspunkt.** Brunstkontroll kan utføres hos veterinær; skjedeutstryk og blodprøve for å måle et hormon (progesteron) som sier hvor tisper er i forhold til egglosning. Mange prøver for tidlig!

**Ikke bruk 2 uerfarne hunder sammen.**

**Ta med en person med erfaring.** Det blir oftere problemer når begge eierne er uerfarne. Erfaring og gode råd ved eventuelle problemer er viktig.

**Lag minst mulig stress ut av situasjonen.** La dyrene utøve normal adferd. Litt

lek, kurtise er normalt før alvoret kommer. Noen eiere styrer for mye. Noen ganger kan forholdet mellom hund og eier skape problemer, dominans, bundethet osv.

**Om du ikke lykkes, søk hjelp.** Søk hjelp før det er for sent. Ikke slit ut hundene ved å la de gå sammen hele tiden. Vær oppmerksom på at noen tisper kan være svært selektive og godta en hannhund, men ikke en annen! Hvis dette er grunnen mens andre forhold ellers er optimale, kan man få hjelp til sæduttak og inseminasjon hos veterinær. Ved Norges veterinærhøgskole, ProdMed, har vi en reproduksjonsklinikk for hund med veterinærer med spesialkompetanse på dette.